

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาดำรง เอกสาร หลักทฤษฎี และ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษา เรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเตย อำเภอภูตรัง จังหวัดมหาสารคาม ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
2. แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น
3. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร
5. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
6. บริบทเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเตย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ เป็นหลักการหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครอง ประเทศ โดยมีหลักการสำคัญ คือ เป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยอิสระพอสมควร ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ตามแนวความคิด ของการกระจายอำนาจการปกครอง

1.1 ความหมายของการกระจายอำนาจ

ในเรื่องการกระจายอำนาจ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและ ความสำคัญไว้ ดังนี้

ชำนาญ ชูบุรณ์ (2537 : 66) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ ไว้ตามแนวคิดทฤษฎีดั้งเดิม และแนวทฤษฎีสัมัยใหม่ กล่าวคือ แนวทางทฤษฎีดั้งเดิมได้ให้ ความหมาย 2 ลักษณะ คือ

การกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Decentralization by Territory)

หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจกรรมหรือบริการสาธารณะภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น และท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง

การกระจายอำนาจตามกิจการ (Decentralization by function) หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์การสาธารณะจัดทำกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง เพื่อให้มีความอิสระในการดำเนินการให้เหมาะสมแก่เทคนิคของงานนั้น แนวทฤษฎีใหม่เห็นว่าการที่จะพิจารณาว่าเป็นการรวมอำนาจหรือกระจายอำนาจ ควรพิจารณาว่าอำนาจที่จะวินิจฉัยชี้ขาดอยู่กับองค์การปกครองเดียวหรือหลายองค์การปกครอง ถ้ารวมอยู่ในองค์การปกครองเดียว เรียกว่า การรวมอำนาจ แต่ถ้าอำนาจนี้ตกอยู่กับหลายองค์การ เรียกอองค์การเหล่านั้นว่า องค์การกระจายอำนาจ แนวทฤษฎีนี้ไม่เห็นด้วยที่จะแยกความหมายของการกระจายอำนาจ ออกเป็นการกระจายอำนาจตามอาณาเขต และกระจายอำนาจตามกิจการ เพราะการพิจารณาว่ากระจายอำนาจหรือไม่ ควรพิจารณาว่าองค์กรนั้นมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดหรือไม่

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 1-4) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจ หมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจหน้าที่ในการบริหารหรือกิจการบางอย่างให้องค์การปกครองหรือสถาบันของรัฐ ไปกระทำ หรือดำเนินการ โดยอยู่ในการควบคุมดูแลของรัฐ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการกระจายอำนาจ หมายถึงการที่ส่วนกลาง โอนหรือกระจายอำนาจปกครองบางส่วน ไปให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเอง โดยส่วนกลางเพียงแต่คอยควบคุมมิให้ออกนอกเขตพื้นที่กฎหมายกำหนดไว้

ชนสวร์ เจริญเมือง (2540 : 59) ได้ให้ความหมาย การกระจายอำนาจ หมายถึง ระบบการบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่าง ๆ มีอำนาจในการจัดการดูแลกิจการ หลายด้าน ของตนเอง ไม่ใช่ ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการ กิจการแทบทุกอย่างของท้องถิ่น

โกวิทย์ หวงงาม (2543 : 28) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจว่า คือ การโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลาง ไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศหรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบ จัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์การปกครองส่วนกลาง ดังนั้นเห็นว่า การกระจายอำนาจ มี 2 รูปแบบ ดังนี้

1) การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นหรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะบางเรื่อง ภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น และท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองพอสมควร

2) การกระจายอำนาจตามบริการหรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางกิจการของรัฐ หรือองค์การปกครองส่วนกลางไปให้หน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากและอย่างอิสระ โดยปกติแล้วจะเป็นกิจการซึ่งการจัดทำต้องอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยี แขนงใดแขนงหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การสื่อสาร วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ การผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

สนัญญา ประโยชริต (2547 : 11) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจ หมายถึง การแบ่งเบาระยะของรัฐบาลกลาง โดยมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปบริหารจัดการสาธารณะต่าง ๆ เพื่อประชาชนด้วยการปกครองอย่างมีอำนาจอิสระ ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอ มิใช่เป็นการมอบอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่แทนเหมือนอย่างการมอบอำนาจจากส่วนกลางให้ส่วนภูมิภาค

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ เป็นการถ่ายโอนอำนาจจากการบริหารส่วนกลางไปให้องค์กรในท้องถิ่น ได้มีโอกาสในการบริหารจัดการตนเอง และจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ เพื่อประชาชน โดยผู้มีหน้าที่ ที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน ดำเนินงานภายใต้กรอบของกฎหมาย และตามความต้องการของประชาชนของแต่ละท้องถิ่น ภายใต้การควบคุมดูแลจากรัฐบาลกลางตามมาตรฐานที่ตั้งไว้

1.2 ความสำคัญของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจมีความสำคัญทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยสรุปเป็นประเด็น สำคัญ 2 ประเด็น ดังนี้ (ลิขิต ชีรวะกิน. 2530 : 3)

1.2.1 การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพราะประชาธิปไตยต้องประกอบไปด้วยโครงสร้างส่วนบน คือ ระดับชาติ และโครงสร้างส่วนฐาน คือ ระดับท้องถิ่น การปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง คือ รากแก้วเป็นฐานที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

1.2.2 การกระจายอำนาจมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจและสังคม ในด้านการพัฒนาชนบท โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งลักษณะดังกล่าว จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยโครงสร้างการปกครองตนเองในลักษณะที่มีความอิสระพอสมควร ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็จะต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่น เป็นรากฐานของการปกครองแบบประชาธิปไตย มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ และสังคม ในด้านการพัฒนาชนบท ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองโดยอิสระพอสมควร

1.3 หลักการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจมีหลักการสำคัญ 4 ประการคือ (ลิขิต ชีรเวทิน. 2525 : 5)

1.3.1 ความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจการปกครองนั้นจะต้องมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์การเหล่านี้ จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สินหนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

1.3.2 มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจการปกครอง เพราะหากองค์การนั้น ไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์การเช่นนี้ก็จะไม่คิดไปจาหน่วยงานปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้แต่มีข้อสังเกตว่า อำนาจอิสระขององค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพอสมควรไม่มากเกินไป หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง องค์การปกครองท้องถิ่นมิใช่สถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง หากแต่ต้องมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้และให้องค์การที่จำเป็นสำหรับหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติและบริหารกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ของตนเท่านั้น

1.3.3 ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและผู้ทำหน้าที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชนนั้น อาจทำได้หลายระดับ แล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เช่นประชาชนบางคนอาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่น

เฉพาะการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตน เข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรปกครองท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่น มากกว่านั้นถึงกับสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของ ประชาชน เพื่อให้ได้มาซึ่ง โอกาสเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ของ องค์กรปกครองท้องถิ่น

1.3.4 มິงบประมาณของตนเอง องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจใน การจัดเก็บรายได้ ด้วยตนเองรวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้น ด้วยการให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บ และบริหารรายได้ด้วย ตนเองนี้ เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผน ปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้ การบริหาร และการบริการประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

สนธิสัญญา ประโยชน์ (2547 : 13) สรุปความสำคัญของการกระจายอำนาจ การปกครองทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจอิสระจากส่วนกลางภายใต้ขอบเขตของ กฎหมายทั้งทางเมืองและการบริหารในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานให้เป็นไป ตามนโยบายหรือความต้องการของตนเอง โดยมีองค์กรของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีฐานะ เป็นนิติบุคคล แยกออกจากรัฐบาลกลาง เป็นผู้ดำเนินการ มິงบประมาณ มีรายได้ ทรัพย์สินและบุคลากรเป็นของตนเอง และคณะผู้บริหารจัดการมาจากการเลือกตั้งของ ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ การกระจายอำนาจการปกครองดังกล่าวก่อให้เกิดรูปแบบการ ปกครองที่เรียกว่า การปกครองท้องถิ่นมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรของ ประชาชนเป็นผู้ดำเนินงาน เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

สุกัญญา กำจร (2551 : 15) สรุปความสำคัญของการกระจายอำนาจ ว่ามี ความสำคัญ 4 ประการ คือ มีความเป็นนิติบุคคลมีอำนาจอิสระในการบริหารงาน ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและมິงบประมาณของตนเอง ซึ่งทั้ง 4 ประการนี้ จะทำให้การกระจายอำนาจเป็นด้วยความสมบูรณ์แบบและตอบสนอง ความต้องการของประชาชน ได้อย่างทั่วถึง

สรุป การกระจายอำนาจการปกครองทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจอิสระจาก ส่วนกลาง ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายทั้งทางเมืองและการบริหาร การกระจายอำนาจ มีหลักสำคัญ 4 ประการ คือ มีความเป็นนิติบุคคล มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหาร และมິงบประมาณเป็นของตนเอง

2. แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

แนวคิดและทฤษฎีการปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานสำคัญในการบริหารประเทศตามหลักระบอบประชาธิปไตย ซึ่งถือว่าประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการดูแลและปกครองตนเอง

2.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นได้มีนักวิชาการ ได้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้แตกต่างกัน แต่ส่วนใหญ่แล้วความหมายหรือคำนิยามเหล่านั้น ต่างมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน จะต่างกันก็คือสำนวนและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2525 : 7) ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยงานการปกครองซึ่งรัฐ ได้จัดตั้งขึ้นให้อำนาจปกครองตนเอง มีสิทธิ ตามกฎหมาย และมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

ทวี พันธฐาวิญญู (2537 : 108) ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองตนเองของชุมชนที่มีองค์กรเกิดขึ้น ทำหน้าที่ในเขตพื้นที่ที่กำหนด มีอำนาจในการบริหารมีอำนาจในการวินิจฉัยตัดสินใจและมีสภาของท้องถิ่นเป็นองค์กรที่สำคัญ

พรชัย เทพปัญญา และคณะ (2537 : 1) ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น คือ อำนาจหน้าที่ ที่จะกำหนด และการบริหารกิจการภายในเขตพื้นที่ที่กำหนด และขนาดของพื้นที่ที่วางนี้อยู่ภายในประเทศ และมีขนาดเล็กกว่าประเทศ และยังอธิบายเพิ่มเติมอีกว่า การปกครองท้องถิ่นคือ การบริหารงานทางการเมืองของหน่วยย่อยทางพื้นที่และประชากรของประเทศซึ่งมีขนาดเล็กที่สุด

สมพงษ์ เกษมสิน (2537 : 104) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ส่วนการปกครองของประเทศหรือรัฐซึ่งมีหน้าที่สำคัญที่รับผิดชอบการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับประชาชนในท้องที่หรือในขอบเขตใดแห่งหนึ่ง โดยเฉพาะเป็นการสมควรที่จะมอบเรื่องดังกล่าวให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหาร โดยมีฐานะเป็นรองจากการบริหารของรัฐบาลในส่วนกลาง

ลิขิต ซีรเวคิน (2546 : 386) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่า เป็นการปกครองโดยวิธีการซึ่งหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่ปกครองโดยอิสระและได้รับอำนาจโดยอิสระ โดยรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยงานการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง แต่การปกครองท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ มิใช่ว่ากลายเป็นรัฐอธิปไตยไป

ชนสวาร์ เจริญเมือง (2537 : 38-49) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นใหญ่ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองกับระบอบประชาธิปไตยโดยการปกครองท้องถิ่นสร้างค่านิยมระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญ 2 อย่าง คือ ความชอบธรรมของเหตุผลของแต่ละคนและความจำเป็นที่จะต้องคัดเลือกเหตุผลเหล่านั้นว่าอันไหนมีความเหมาะสมมากที่สุด

2. ที่มาของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีที่มา 3 ทาง คือ โดยการสืบสายโลหิต โดยการแต่งตั้งจากรัฐบาลกลาง โดยการเลือกตั้งจากประชาชน

3. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับชุมชนและระดับประเทศ การปกครองท้องถิ่นเป็นแบบประชาธิปไตยโดยพื้นฐาน ผู้นำท้องถิ่นควรมาจาก การเลือกตั้งการปกครองท้องถิ่นเช่นนี้จะนิยบทบาทสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตยระดับชาติ

4. การปกครองท้องถิ่นในมิติเศรษฐศาสตร์ ระบบการปกครองท้องถิ่นใดที่สามารถเสนอทางเลือกให้ประชาชนผู้บริโภครได้อย่างกว้างขวางกว่าและเสียภาษีในอัตราที่ต่ำกว่าย่อมได้รับความนิยม

ชยาวุธ จันทร เขียวถักขันธ์ กุลพาณิชย์ และชุตีพร เดชขำ (2543 : 3-4) กล่าวว่า ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช เป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อปี พ.ศ. 2475 แต่รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย เริ่มมีครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2440 ซึ่งมีมาก่อนการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองถึง 35 ปี และตรงกับสมัยรัชกาลที่ 5

ประหยัด หงส์ทองคำ (2546 : 10-12) อธิบายถึงหลักการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองของชุมชนหนึ่งซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ
2. การปกครองชุมชนที่เรียกว่า การปกครองท้องถิ่นนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม
3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายจะต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการปกครองตนเอง
4. มีองค์การที่มีความจำเป็นในการปกครองตนเอง ลักษณะที่จำเป็นในการปกครองตนเองของท้องถิ่นมี 2 ฝ่าย คือ องค์การฝ่ายบริหารและองค์การฝ่ายนิติบัญญัติ
5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง

สรุป การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองท้องถิ่นที่อยู่ภายในหน่วยงานการปกครองระดับประเทศ ในประเทศที่เป็นรัฐเดี่ยวและอยู่ต่ำกว่าหน่วยการปกครองระดับมลรัฐในประเทศที่เป็นรัฐรวม โดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยการปกครองดังกล่าวมีความรับผิดชอบขั้นต้นต่อท้องถิ่นของตน และได้รับการรับรองให้มีอำนาจหน้าที่ที่จะใช้ดุลพินิจในเรื่องสำคัญๆ ได้ โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากรัฐบาลกลางหรือมลรัฐซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด หรือจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ดังนั้น จึงอาจกล่าวในแง่ประชาธิปไตยว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

2.2 วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ (พรชัย เทพปัญญา และคณะ. 2537 : 5-7)

2.2.1 เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้บริการซึ่งบุคคลหรือเอกชนไม่สามารถจัดทำให้ได้หรือไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดหาให้ได้ ในลักษณะเช่นนี้รัฐบาลหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะจัดบริการให้ เช่น ได้รับความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้รับสวัสดิการและได้รับความสะดวกในการดำเนินชีวิต

2.2.2 เพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับความขัดแย้ง เนื่องจากการดำเนินชีวิตของบุคคลอาจจะเกิดการขัดแย้งกันเพราะความคิดเห็น และผลประโยชน์แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะมีกรณีพิพาทเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล หรือมีการโต้แย้งกันอย่างรุนแรง หรืออาจมีการตัดสินชนหรือมีการต่อสู้กัน กรณีเช่นนี้รัฐบาลหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเข้ามาแก้ปัญหา โดยการเป็นผู้วางกฎเกณฑ์ควบคุมการขัดแย้ง เป็นผู้ประนีประนอมหรือแบ่งผลประโยชน์หรือผู้ตัดสินข้อพิพาท ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องเชื่อฟังและยอมรับคำตัดสินนั้น

2.2.3 เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระและการเป็นตัวแทนของแต่ละส่วนของประเทศการจัดตั้งหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งเบาภาระของส่วนกลางให้ท้องถิ่นจัดการปกครองตนเอง เพื่อเป็นการฝึกหัดการปกครองตนเอง สำหรับประเทศที่ยังไม่พัฒนาแต่สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วนั้น ถือว่าการปกครองท้องถิ่นจะเป็นตัวแทนของประเทศส่วนหนึ่งในการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศ เช่น ชาวอเมริกา มีความเห็นว่า การปกครองท้องถิ่น จะเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างชีวิตที่เป็นประชาธิปไตย หรือ แม้แต่ในสาธารณรัฐประชาชนจีนและรัสเซียก็คาดหวังไว้เช่นเดียวกัน แต่อาจจะดำเนินการแตกต่างกันเท่านั้น

2.3 ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่น

ในการศึกษาประโยชน์ที่ได้จากการปกครองท้องถิ่นนั้น อาจถือตามแนวความคิดของ มงเตสกีเออ (Montesquieu) และ ลีโอนาด ลันด์ควิสท์ (Leonard Lundquist) (พรชัย เทพปัญญา และคณะ. 2537 : 14-15) ดังนี้

2.3.1 ประโยชน์ตามแนวความคิดของมงเตสกีเออ (Montesquieu)
แนวความคิดของมงเตสกีเออ (Montesquieu) นักปรัชญาการเมืองชาวฝรั่งเศส คริสต์ศตวรรษที่ 19 ได้เขียนบทความสนับสนุนการปกครองท้องถิ่นในยุโรปสมัยนั้น สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งส่งเสริมให้สถาบันการเมืองต่างๆ ในยุโรปมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่นตามแนวความคิดของมงเตสกีเออในครั้งนั้นเหมาะสมกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของประเทศที่กำลังพัฒนาในปัจจุบันมาก

2.3.2. ประโยชน์ในการพัฒนาสังคม

การพัฒนาสังคมจะต้องกระทำทั้งสามด้าน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมือง การปกครองท้องถิ่นมีส่วนช่วยพัฒนาสังคมมาก ในด้านการเมืองตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ส่วนด้านสังคมและเศรษฐกิจนั้นการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นประชาชนต้องการอะไร ก็จะทำให้โครงการพัฒนาขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เช่น การบริการสังคม หรือด้านเศรษฐกิจ เช่น การจัดตลาดในชุมชน เป็นต้น โดยคนในท้องถิ่นได้ร่วมกันเสียสละเอื้อเฟื้อต่อสังคม ภายใต้การชี้แนะและการให้ความช่วยเหลือจากส่วนกลาง ก็จะทำให้มาตรฐานการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นดีขึ้น อีกทั้งบ้านเมืองก็เจริญก้าวหน้าตามไปด้วย

สรุป การปกครองท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจทางการเมือง โดยการปกครองท้องถิ่นมีส่วนช่วยทำให้เกิดการพัฒนาการทางการเมืองในชาติขึ้น โดยการที่การปกครองท้องถิ่นเป็นฐานทางการเมืองและเป็นสนามแห่งแรกของการที่จะให้ประชาชนเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมืองเป็นเบื้องต้น ตลอดจนเป็นสนามแห่งแรกของการที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง อันเป็นจุดสำคัญในการพัฒนาการเมืองถ้าการปกครองท้องถิ่นประสบความสำเร็จแล้ว ย่อมมีผลกระทบไปถึงการพัฒนาการทางการเมืองด้วย

ดังนั้นการปกครองท้องถิ่น และการพัฒนาการเมืองจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น และเมื่อการเมืองของประเทศเป็นแบบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นก็จะมีส่วนพัฒนาการเมืองระบอบประชาธิปไตยได้ด้วย เพราะการปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระบอบการเมือง และประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

3. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

บัญญัติ พุ่มพันธ์ (2547 : 40-45) อธิบายว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม ถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การจัดระบบการบริหารสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สำคัญ มีดังนี้

1. สภาพองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน หมู่บ้านละ 2 คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 2 หมู่บ้าน ๆ ละ 3 คน ถ้ามี 1 หมู่บ้านให้มีสมาชิก 6 คน มีอายุคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา 45)

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งสภาเลือกจากสมาชิกให้นายอำเภอแต่งตั้ง (มาตรา 48) ดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือมีการยุบสภา (มาตรา 49) และมีเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งสภาเลือกจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดำรงตำแหน่งจนครบอายุสภา หรือสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง (มาตรา 57)

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

- ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

- ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบและ ข้อบังคับทางราชการการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญ 2-4 สมัย แล้วแต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนด สมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง ๆ มีกำหนดไม่เกิน 15 วัน (มาตรา 53) เมื่อมีความจำเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถขอเปิดประชุมวิสามัญได้ สมัยประชุมวิสามัญให้กำหนดได้ไม่เกิน 15 วัน (มาตรา 55)

2. ด้านการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 58) ดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง และมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันไม่เกิน 2 วาระ (มาตรา 58/2)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งไม่ใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกิน 2 คน แต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีไม่ใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ 1 คน (มาตรา 58/3)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อ กฎหมาย
- รับผิดชอบในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบข้อบังคับของทางราชการ
- สั่ง อนุญาต และ อนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- วางระเบียบเพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- รักษาการเพื่อให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
- แต่งตั้ง และถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ และกฎหมายอื่น ๆ

3 พนักงานส่วนตำบล หมายถึง พนักงานซึ่งได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือจากงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนของรัฐบาลที่ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลนำมาจัดเป็นเงินเดือนของพนักงานส่วนตำบล

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล รองจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบาย และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 องค์การบริหารส่วนตำบล จะวิเคราะห์บทบาทภารกิจอำนาจหน้าที่ และรายได้ของตนเองเพื่อกำหนดตำแหน่งต่าง ๆ และ

อัตรากำลังตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยปกติทุกองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

- 1 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- 2 หัวหน้าส่วนการคลัง
- 3 หัวหน้าส่วนโยธา
- 4 หัวหน้าส่วนต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้น
- 5 พนักงานส่วนตำบลประจำส่วนต่าง ๆ
- 6 ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

4 โครงสร้างองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล มีโครงสร้างองค์กร ดังนี้

4.1 สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานทั่วไป ชุกรการ งานพิมพ์ดีด งานการเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการ งานการประชุม งานเกี่ยวกับการตรา ข้อบัญญัติตำบล งานนิติการ งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำ แผนพัฒนาตำบล งานจัดทำข้อบัญญัติ งานงบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการ ตามข้อบัญญัติ งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

4.2 ส่วนการคลัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน การหักภาษีรายได้ และการนำส่งภาษี งานเกี่ยวกับการตัด โอนเงินเดือน งานรายงานเงินคงเหลือประจำวัน งานขออนุมัติเบิกตัดปีและขอขยายเวลา เบิกจ่าย งานจัดทำงบแสดงฐานะทางการเงิน งบทรัพย์สิน หนี้สิน งบโครงการเงินสะสม งานการจัดทำบัญชีทุกประเภท งานทะเบียนคุมเงิน รายได้ รายจ่าย งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

4.3 ส่วนโยธา ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ ฯลฯ งานประมาณการราคาค่าใช้จ่ายตามโครงการ งานควบคุม อาคาร งานการก่อสร้าง และซ่อมบำรุงทาง อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ งานควบคุมการ ก่อสร้าง งานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

4.4 ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่เกี่ยวกับ การควบคุมโรค การสุขาภิบาลอื่น ๆ ตามแผนการสาธารณสุข และข้อบังคับตำบล การวางแผน การสาธารณสุข การประมวล และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข

งานเฝ้าระวังโรค การเผยแพร่ฝึกอบรม การให้สาธารณสุข การจัดทำงบประมาณตาม แผนงานสาธารณสุข งานด้านสิ่งแวดล้อม การให้บริการสาธารณสุข การควบคุมการฆ่า สัตว์ หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

4.5 ส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทำหน้าที่เกี่ยวกับ การ ปฏิบัติงานทางการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์วิจัยและพัฒนาหลักสูตร การแนะแนว การ วัตถุประสงค์ การพัฒนาตำราเรียน การวางแผนการศึกษาของมาตรฐานสถานศึกษา การ จัดบริการส่งเสริมการศึกษา การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา การเสนอแนะเกี่ยวกับ การศึกษา ส่งเสริมการวิจัย การวางโครงการ สำรอง เก็บรวบรวมข้อมูล สถิติการศึกษา เพื่อนำไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน และแนวทางการปฏิบัติในการ จัดการศึกษา การเผยแพร่การศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับ มอบหมาย

4.6 ส่วนสวัสดิการสังคม ทำหน้าที่เกี่ยวกับ งานด้านสวัสดิการสังคม เกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ การส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน การพัฒนาชุมชน การจัดระเบียบชุมชน การส่งเสริมกีฬา การจัดให้มีและสนับสนุนกิจกรรมศูนย์เยาวชน ส่งเสริมงานประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมทางศาสนา งานห้องสมุด งานสวนสาธารณะ การให้คำปรึกษาแนะนำ หรือตรวจสอบเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคม และปฏิบัติหน้าที่อื่น ที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

4.7 ส่วนส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เกี่ยวกับ การปฏิบัติการทาง การเกษตร และทางสัตวแพทย์ ทางการศึกษาค้นคว้า ทดลอง และวิเคราะห์วิจัยทาง การเกษตร เช่น การเพาะปลูก การปรับปรุงพันธุ์ การขยายพันธุ์ การคัดพันธุ์ต้านทานโรค และศัตรูพืช การวิเคราะห์ดิน การจัดการและรักษามาตรฐานพันธุ์พืช การศึกษาและวิจัย เพื่อควบคุมพันธุ์พืช วัตถุประสงค์มีและปุ๋ยเคมี การให้คำปรึกษาแนะนำ ปรึกษาด้านการเลี้ยง และรักษาสัตว์ กำหนดนโยบายวางแผนงานการดำเนินงานวิชาการเกษตร การเผยแพร่ กิจกรรมการเกษตรแนะแนววิชาการเกษตร และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546

1 มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม (มาตรา 66)

2 มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (มาตรา 67)

- 2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 2.3 ป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ
- 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 2.7 คู่้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

- 2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3 ภายใต้บังคับของกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (มาตรา 68)

- 3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ

- 3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะ

สมบัติของแผ่นดิน

- 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตำบล

- 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

3.11 กิจการเกี่ยวกับพาณิชย์

3.12 การท่องเที่ยว

3.13 การผังเมือง

4 การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือ องค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชน ในตำบลต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้า ตามสมควร หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (มาตรา 69)

5 การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 69/1)

6 มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากทางราชการในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (มาตรา 70)

7 ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อบังคับใช้ในตำบลเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย หรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกิน 1,000 บาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา 71)

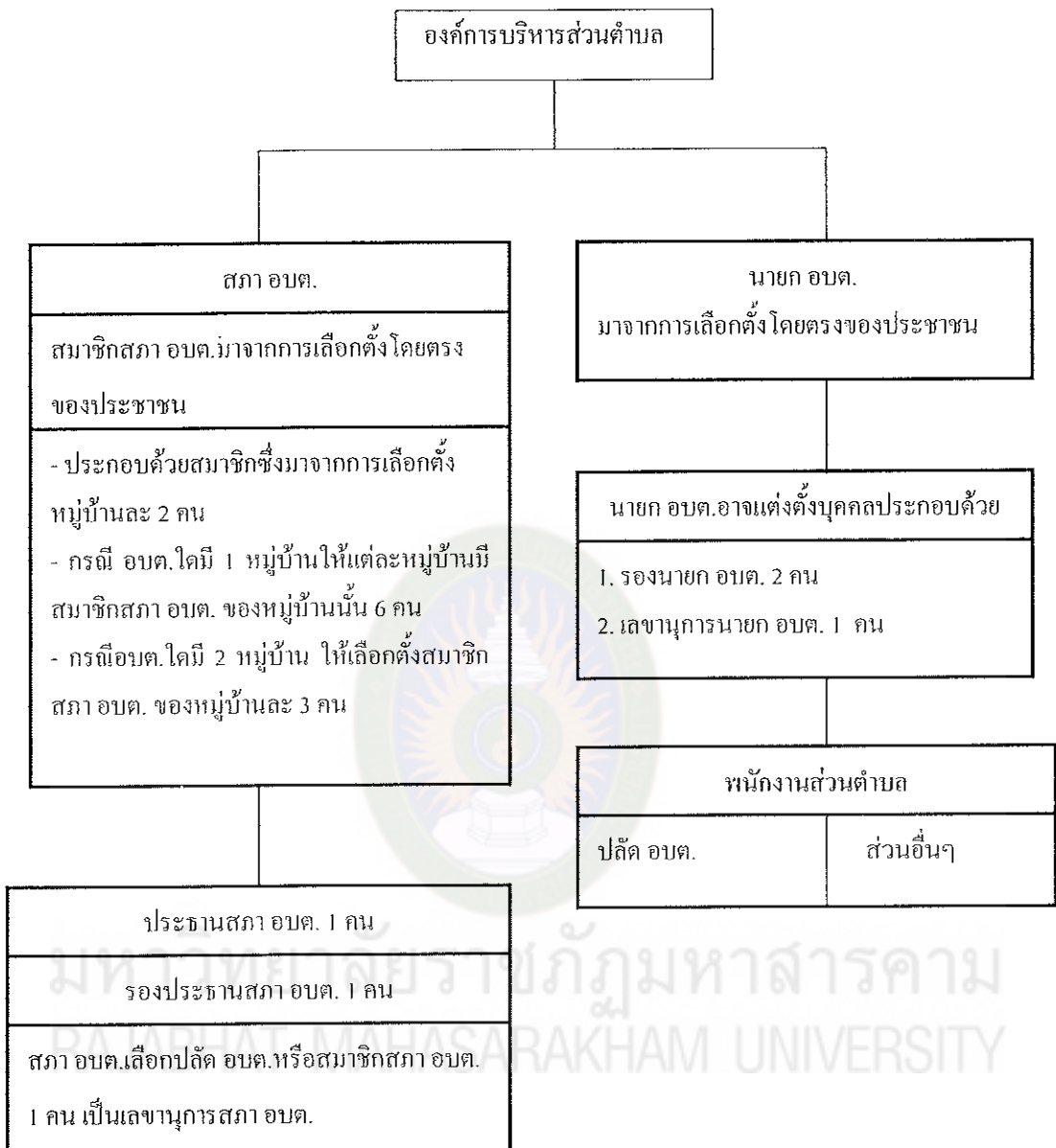
8 อาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ของหน่วยราชการของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (มาตรา 72)

9 อาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือร่วมกับสภา ตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำการร่วมกันได้ (มาตรา 73)

สรุป โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สำคัญ คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเลือกตั้งโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บังคับบัญชา พนักงานส่วนตำบล จึงกล่าวได้ว่า โครงสร้างการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลได้จำลองมาจากการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา ซึ่งประเทศไทยถือว่าเป็นหลักการปกครองประเทศ นอกจากนี้อำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
3. ป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

แต่ในการศึกษารั้งนี้ จะทำการศึกษา อำนาจหน้าที่การดำเนินงาน จำนวน 8 ข้อ สำหรับข้อที่ 9 ไม่ได้ทำการศึกษาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควรของแต่ละองค์กร

แผนภูมิที่ 2 แสดงโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546
ที่มา : (ปรับปรุงจากโกวิท พงงาม การปกครองท้องถิ่นไทย, 2550 :157)

4. แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร

4.1 ความหมายของการบริหารและการจัดการ

ความหมายของคำว่าการบริหารและการจัดการ มีผู้ที่ให้ความหมายและลักษณะการใช้ที่หลากหลาย ดังนี้

พงศ์สัทพ์ ศรีสมทรัพย์ และชลิดา สรมณี (2528:6-7) ให้ความหมายของคำว่าการบริหารและการจัดการไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การบริหารงานใดๆ ขององค์การที่ไม่ต้องการผลกำไร ส่วนการจัดการ คือ การบริหารงานใดๆ ขององค์การที่ต้องการหากำไร

สนธิ บางยี่ขัน และจุฑารัตน์ บางยี่ขัน (2528:161) ให้ความหมายของการจัดการไว้ การจัดการ หมายถึง การกระทำโดยตั้งใจที่จะบรรลุความร่วมมือกัน โดยมีเหตุผลในระบบการบริหาร

สมพงษ์ เกษมสิน (2537:5-6) ได้อธิบายถึงลักษณะการใช้ของคำว่าการบริหาร (Administration) และการจัดการ (Management) ไว้กล่าวคือ การบริหาร นิยมใช้ในทางบริหารราชการ ส่วนคำว่า จัดการ นิยมใช้ในทางบริหารธุรกิจและโดยทั่วไป ทั้งสองคำนี้สามารถใช้แทนกันได้ เนื่องจากมีความหมายที่ใกล้เคียงกันมาก คือ การบริหาร หมายถึง การบริหารต่างๆ ไปที่รวมถึงการบริหารรัฐกิจและธุรกิจ และการจัดการ หมายถึง การจัดการในทางธุรกิจมากกว่าที่จะหมายถึงการบริหารราชการหรือการบริหารรัฐกิจ

แนวคิดและทฤษฎีการบริหารถือว่า มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาใช้ให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุดและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งได้มีนักวิชาการ ได้กำหนดแนวคิดและทฤษฎีในการบริหารไว้หลากหลาย สำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานที่เหมาะสมกับยุคสมัยดังนี้

4.2 กระบวนการบริหาร

กระบวนการบริหารของลูเธอร์กูลิคและลินดัล เออร์วิก (Luther H. Guliek & Lyndall Urwiek) ได้สรุปกระบวนการบริหารไว้ใน Paper on the Science of Administration ในปี 1937 ว่าหลักเกี่ยวกับหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายบริหาร (Chief Executive) หัวหน้าฝ่ายบริหารมีหน้าที่และบทบาททางการบริหารอยู่ 7 ประการคือ การวางแผน การจัดองค์การ การบรรจุ การสั่งการ การประสานงาน การรายงานและการงบประมาณ หรือที่นิยมเรียกสั้นๆว่า POSDCoORB ซึ่งหมายถึง (พิทยา บวรวัฒนา .2546: 42)

- การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายล่วงหน้าและวิธีการต่างๆที่จะให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

- การจัดการองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้างอำนาจอย่างเป็นทางการภายในองค์การ เพื่อเป้าหมายที่วางไว้ในแผน สามารถบรรลุ โดยมีประสิทธิภาพสูงสุด

- การสั่งการ (Directing) หมายถึง หัวหน้าฝ่ายบริหารต้องเป็นผู้นำองค์การ มีหน้าที่ในการตัดสินใจและนำการตัดสินใจมาเปลี่ยนเป็นคำสั่งและคำแนะนำ

- การบรรจุ (Staffing) หมายถึง การบรรจุแต่งตั้ง รวมตลอดถึงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และจัดเตรียมบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

- การประสานงาน (Co-ordination) หมายถึง เป็นหน้าที่ที่สำคัญในการประสานส่วนต่างๆของงานให้เข้ากันด้วยดี

- การรายงาน (Reporting) หมายถึงการรายงานความเคลื่อนไหวต่างๆขององค์การให้ทุกฝ่ายทราบ

- การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึงหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับงบประมาณ การวางแผนและการควบคุมงบประมาณ

4.3 แนวคิดการบริหาร

แนวคิดการบริหาร PDCA ของเดมมิง (Dr.W.Edwards Deming.) เดมมิงเป็นปรมาจารย์ทางการบริหารคุณภาพ PDCA เป็นเทคนิคในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงการทำงานอย่างเป็นระบบ

วงจร PDCA ที่สมบูรณ์นั้นจะ ต้องหมุน ไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึง การปรับปรุงโดยไม่มีที่สิ้นสุด PDCA มีรายละเอียดดังนี้ (ชงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. 2540 :142-143)

Plan (วางแผน) หมายความว่ารวมถึง การกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ในการดำเนินงานวิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายในการวางแผน จะต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตามนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน หรือเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ไปพร้อมกันด้วยข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้จะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบได้ว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในแผนหรือไม่

Do (ปฏิบัติ) หมายถึง การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัติงานใดๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่างๆ ของสภาพงานที่เกี่ยวข้องเสียก่อนในกรณีที่เป็นงานประจำที่ต้องปฏิบัติหรือเป็นงานเล็กอาจใช้วิธีการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า ด้วยตนเอง แต่ถ้าเป็นงานใหม่หรืองานใหญ่ที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก อาจต้องจัดให้มีการฝึกอบรมก่อนที่จะปฏิบัติจริง การปฏิบัติจะต้องดำเนินการไปตามแผน วิธีการ และขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้และจะต้องเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

Check (ตรวจสอบ) เป็น กิจกรรม ที่มีขึ้นเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่ มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการทำงานหรือไม่ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญเนื่องจากในการดำเนินงานใดๆ มักมีปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้การดำเนินงานไม่ปฏิบัติตามแผนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงาน การติดตาม การตรวจสอบและการประเมินปัญหา จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำควบคู่ไปกับการดำเนิน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานต่อไป ในการตรวจสอบและการประเมินการทำงาน จะต้องตรวจสอบด้วยการปฏิบัติ นั้น เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของงาน

Act (การปรับปรุง) เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขแบบเร่งด่วนเฉพาะหน้า หรือการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอยเดิม การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิม เมื่อมีการดำเนินงานตามวงจร PDCA รอบใหม่ ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้ด้วย

การบริหารงานในระดับต่างๆ ทุกระดับตั้งแต่เล็กที่สุด คือการปฏิบัติงานประจำวันของบุคคลหนึ่ง จนถึงโครงการในระดับใหญ่ที่ต้องใช้กำลังคนและเงินงบประมาณจำนวนมากย่อมมี กิจกรรม PDCA เกิดขึ้นเสมอ โดยมีการดำเนินกิจกรรมที่ครบวงจรบ้าง ไม่ครบวงจรบ้าง แตกต่างกันตามลักษณะงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงานในแต่ละองค์กร จะมีวงจร PDCA อยู่หลายๆ วง วงใหญ่ที่สุดคือ วงที่นิวิสัยทัศน์ และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรเป็นแผนงาน (P) แผนงานวงใหญ่ที่สุดนี้อาจครอบคลุมระยะเวลาต่อเนื่องกันหลายปี จึงจะบรรลุผลการผลักดันให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร

ปรากฏเป็นจริงได้ จะต้องปฏิบัติโดยนำแผนยุทธศาสตร์มากำหนดให้เป็นแผนการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานต่างๆ ขององค์กร แผนการปฏิบัติงานประจำปี จะก่อเกิดวงจร PDCA ของหน่วยงานมีขนาดใหญ่ มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ก็จะต้องแบ่งกระจายความรับผิดชอบไปยังหน่วยงานต่างๆ ทำให้เกิดวงจร PDCA เพิ่มขึ้นอีกหลายๆวง โดยมีความเชื่อมโยงและซ้อนกันอยู่ การปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งหมดจะรวมกันเป็น (D) ขององค์กรนั้น ซึ่งองค์กรจะต้องทำการติดตาม ตรวจสอบ (C) และแก้ไขปรับปรุงจุดที่เป็นปัญหาหรืออาจต้องปรับแผนในแต่ละปี (A) เพื่อให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์นั้นปรากฏเป็นจริงและทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่จะนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต้องประกอบการจัดองค์การเพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่และวงอำนาจอย่างชัดเจนมีลำดับขั้นของการบังคับบัญชา มีกฎเกณฑ์ในการบริหารที่ชัดเจน มีการวางแผน มีงบประมาณ มีการประสานงาน มีการรายงานผลการดำเนินงาน มีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

5. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

5.1 ความหมายของความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้
 สวงวน สุทธิเลิศอรุณ จรัส คังสุวรรณ และจิตติพงษ์ ธรรมานุสรณ์ (2522:99) ให้ความหมายไว้ว่า คือการแสดงออกซึ่งวิจรรย์ญาณที่มีต่อเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะความคิดเห็นมีความหมายแคบกว่าเจตคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2532 : 80 – 81) กล่าวว่าความคิดเห็นของคนมีหลายระดับ คือ ผิวเผินลึกซึ้ง สำหรับความคิดเห็นที่เป็นทัศนคติเห็นอย่างลึกซึ้งและติดตัวไปเป็นเวลานาน เป็นความคิดเห็นทั่วๆ ไป ไม่เฉพาะอย่างมีลักษณะประจำตัวของบุคคลทุกคน ความคิดเห็นที่ไม่ลึกซึ้งและเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่างและอยู่เป็นเวลาสั้นๆ เรียกว่า (Opinion) เป็นความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานของพยานหลักฐานที่เพียงพอแก่การพิสูจน์ มีความรู้แห่งอารมณ์น้อย และเกิดขึ้นได้ง่ายแต่ก็สลายตัวเร็ว

สุชา จันทน์เอน และสุรางค์ จันทน์เอน (2520 : 104) ให้ความเห็นว่า เราไม่สามารถแยกทัศนคติ และความคิดเห็นออกจากกันได้ เพราะทัศนคติ และความคิดเห็นมีลักษณะคล้ายๆ กัน แต่ลักษณะความคิดเห็นจะไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ

ปัทมานุกรมสังคมวิทยา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2532 : 246) ได้บัญญัติคำว่า ความคิดเห็นซึ่งตรงกับคำว่า Opinion ในภาษาอังกฤษไว้ หมายถึง

1. ข้อพิจารณาเห็นว่าจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไปก็ตาม
2. ทัศนะหรือประมาณการเกี่ยวกับเนื้อหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง
3. คำแถลงที่ยอมรับนับถือกันเป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อปัญหาที่มีผู้นำมาขอบุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มา และกลายเป็นแบบอย่างในการแสดงปฏิกิริยาสนับสนุนหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อบางสิ่งบางอย่างหรือต่อบุคคลบางคน

จำลอง เงินดี (2534 : 2) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดในลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ ความคิดเห็นนั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงออกของทัศนคติก็ได้ สังเกตและวัดได้จากคน แต่ส่วนที่แตกต่างไปจากทัศนคตินั้นเจ้าตัวอาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักก็ได้

ศรีสมบุรณ์ แซ่มกมล (2538 : 47) สรุปความคิดเห็นว่า หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้วยการพูด การเขียน โดยมีพื้นฐานความรู้เดิมประสบการณ์ที่บุคคลได้รับตลอดจนสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น ได้รับเป็นหลักในการแสดงความคิดเห็น

หลวงวิเชียร แพทยาคม (อ้างใน โกศัย วงศ์อนันต์นนท์. 2539 : 13) กล่าวว่า ความคิดเห็น (Opinion) กับทัศนคติ (Attitude) มักจะถูกใช้สลับกันได้เสมอ ทัศนคติ มักจะหมายถึงความพยายามที่จะทำซึ่งเกี่ยวข้องกับอุปนิสัย และพฤติกรรม ส่วนความคิดเห็นเป็นเพียงคำพูดและเครื่องหมายแต่ทุกคราวที่พูดถึงการทดสอบทัศนคติมักจะเผยถึงความเห็นด้วย

โกศัย วงศ์อนันต์นนท์ (2539 : 4) สรุปความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นคือ การแสดงออกทางด้านความรู้สึกหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งอาจเกิดจากการประเมินผลสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้น โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม

ในขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออก ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ตาม อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ก็ได้ ความคิดเห็นนี้อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา การแสดงความคิดเห็นอาจทำได้ด้วยคำพูดหรือการเขียนก็ได้

อูทัย หิรัญโค (2540 : 43) สรุปว่าวามติหรือความคิดเห็นต่างๆ ของคนเรานั้นเกิดได้จากการพบปะสังสรรค์ประจำวัน แต่คนเราก็มีภูมิหลังทางสังคมจำกัดอยู่ภูมิหลังทางสังคมของแต่ละคนย่อมเป็นผลถึงการที่คนเรากระทำตอบสนองต่อเหตุการณ์ และเกิดความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นเป็นพื้นฐานในการแสดงออก ซึ่งอาจถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจได้หรือได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามเวลา

สวนา พรพัฒน์กุล (2542 : 10-11) กล่าวว่าความคิดเห็น เป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกที่เกิดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกที่ขึ้นอยู่กับจิตใจของเฉพาะบุคคลซึ่งอาจเป็นไปในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกันขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม และการมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ซึ่งการแสดงออกเช่นนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 231) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ การตัดสินใจ ความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์หรือชั่งน้ำหนักว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

กูด (Good. 1973 : 339) ให้คำจำกัดความว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อการตัดสินใจ ความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์หรือชั่งน้ำหนักความถูกต้องหรือไม่

เบส (Best. 1977 : 169) กล่าวว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกในด้านความเชื่อและความรู้สึกของแต่ละบุคคล โดยการพูดที่นำไปสู่การคาดคะเน หรือการแปรผลในพฤติกรรมหรือเหตุการณ์

ไอส์แซก (Isaak. 1981 : 203) ให้ความหมายความคิดเห็น คือ การแสดงออกทางคำพูดหรือคำตอบ ที่บุคคลได้แสดงออกต่อสถานการณ์หนึ่ง โดยเฉพาะจากคำถามที่ได้รับต่างๆ ไปซึ่งปกติแล้วควรมีความคิดเห็นต่างจากเจตคติ คือ ความคิดเห็นจะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะแต่ละเจตคติ จะเป็นเรื่องราวทั่วไป ซึ่งมีความหมายกว้างกว่า

เว็บสเตอร์ (Webster. 1983 : 1254) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น คือ ความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บน ความแน่นอน หรือความรู้อันแท้จริง แต่จะตั้งอยู่ในจิตใจ ความเห็นและการลงความเห็นของแต่ละบุคคลที่น่าจะเป็นจริงหรือไม่น่าจะเป็นจริงหรือน่าจะตรงตามที่คิดไว้

สรุป จากการใช้ความหมายของความคิดเห็นของนักวิชาการทั้งหลายที่กล่าวมาแล้วผู้ศึกษาได้ให้ความหมายของความคิดเห็นหมายถึง เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกทัศนคติความเชื่อและค่านิยมของแต่ละบุคคล สิ่งของ เรื่องราว หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ประสบในสังคมโดยมีพื้นฐานจากภูมิหลังทางสังคม ความรู้ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ของบุคคลนั้นๆ โดยไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว

5.2 ประเภทของความคิดเห็น

ประเภทของความคิดเห็น มีนักวิชาการได้แบ่งประเภทความคิดเห็นไว้ดังนี้

เรมเมอร์ (Remmer. 1954 : 6-7) กล่าวว่า ความคิดเห็นมี 2 ประเภท คือ ความคิดเห็นเชิงบวกสุด – เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นเช่นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก ความคิดเห็นเกิดจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive contents) การมี ความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

จากความคิดเห็นของนักวิชาการ สรุปได้ว่า ประเภทของความคิดเห็นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ความคิดเห็นที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจ

5.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละบุคคลต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแม้เป็นเรื่องเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไปและอาจแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาจากมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น ได้มีนักวิชาการเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลความคิดเห็น ดังนี้

5.3.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่า ขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคมในหลายประการ (จำเรียง ภาพจิตร. 2536 : 248-249) คือ

1) ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้เยาว์กับผู้สูงอายุ ชาวเมืองกับชาวชนบท เป็นต้น

2) กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบหาสมาคมกับใคร หรือ กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงกันได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่ม หรือสมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

3) กลุ่มกระตือรือร้น หรือกลุ่มเฉื่อยชา หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้น เป็นพิเศษอันจะก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ไม่ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วยก็ตาม ในทางตรงกันข้ามกลุ่มเฉื่อยชาก็จะไม่มียอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

5.3.2 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น ดังนี้ (Oskamp, 1977: 119-133)

1) ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (Genetic and Physiological Factors) เป็นปัจจัยตัวแรกที่ไม่ค่อยจะได้พูดถึงมากนัก โดยมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรม จะมีผลต่อระดับความก้าวหน้าของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษา เจตคติหรือความคิดเห็นของบุคคลนั้นๆ ได้ ปัจจัยด้านร่างกาย เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการใช้ยาเสพติดจะมีผลต่อความคิดเห็นและเจตคติของบุคคล เช่น คนที่มีความคิด อนุรักษ์นิยม มักจะเป็นคนที่มีอายุมาก เป็นต้น

2) ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Direct personal experience) คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่างๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือพบเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ เช่น เด็กทารกที่แม่ไม่ได้ป้อนน้ำนมให้ทาน เขามักจะมีความรู้สึกชอบ เนื่องจากน้ำนมหวาน เย็น หอมชื่นใจ ทำให้เขามีความรู้สึกต่อน้ำนมที่ได้ทานเป็นครั้งแรก เป็นประสบการณ์โดยตรงที่ได้รับ

3) อิทธิพลจากครอบครัว (Parental influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่และครอบครัว

ทั้งนี้เมื่อตอนเด็กเล็กๆจะได้รับการอบรมสั่งสอน ทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษ ซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัว และจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับมา

4) เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม (Group determinants of attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและเจตคติต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอดและได้รับแรงกดดันจากกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มอ้างอิงต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้

5) สื่อมวลชน (Mass media) เป็นสื่อต่างๆ ที่บุคคลได้รับสื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็นความรู้สึกต่างๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลโดยตรง เช่น เพศ อายุ รายได้ และปัจจัยสภาพแวดล้อม คือปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลโดยอ้อม เช่น สื่อมวลชน กลุ่มที่เกี่ยวข้อง และครอบครัว

5.4 การวัดความคิดเห็น

เบสท์ (Best, 1977 : 171) กล่าวว่า การวัดความคิดเห็นโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบ 3 อย่างคือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้าและมีการตอบสนองซึ่งจะออกมาในระดับสูง ต่ำ มาก น้อย วิธีวัดความคิดเห็นนั้น โดยมากจะใช้ตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของคนในเวลานั้น การใช้แบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็นนั้นใช้การวัดแบบลิเคิร์ต โดยเริ่มด้วยการรวบรวมหรือการเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวกับความคิดเห็นจะต้องระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กับข้อความที่กำหนดให้ ซึ่งข้อความแต่ละข้อความจะมีความคิดเห็นเลือกตอบออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนการให้คะแนนขึ้นอยู่กับข้อความว่าเป็นไปทางเดียวกัน (เชิงนิยมหรือไม่นิยม) เป็นข้อความเชิงบวก (Positive) หรือข้อความเชิงลบ (Negative)

สรุปได้ว่า การวัดความคิดเห็นที่นิยมใช้เพื่อการวิจัย ได้แก่การสอบถาม และการสัมภาษณ์ โดยคะแนนที่ได้จะแสดงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อ ทำให้สามารถ

ทราบได้ว่ามีความคิดเห็นต่อเรื่องนั้นอย่างไร ส่วนวิธีการวัดความคิดเห็นโดยทั่วไปอาจจะใช้รูปแบบการสนทนา ผู้ทำการวิจัยจะต้องไม่แสดงออกว่ากำลังจดบันทึกความคิดเห็นของผู้กระทำการวัดมากจนเกินไป เพราะจะทำให้ผู้ถูกวัดเกิดความรู้สึกว่าการวัดจะถูกจับผิด ควรใช้วิธีอัดเทปเป็นเครื่องมือช่วย ส่วนวิธีการศึกษาจากข้อเขียน หรือสมุดบันทึกประจำวัน ผู้ทำการวัดต้องได้รับอนุญาตจากผู้ถูกวัดก่อน เพราะบางครั้งเป็นเรื่องที่ต้องปกปิด

6. บริบทเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเตย

ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเตย อำเภอกุฉีกรัง จังหวัดมหาสารคาม (องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเตย. 2552 : 7-15) ตามข้อมูลพื้นฐานได้ดังนี้

6.1 สภาพทั่วไป

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเตย ตั้งอยู่เลขที่ 212 หมู่ที่ 4 บ้านหนองแล่น ตำบลห้วยเตย อำเภอกุฉีกรัง จังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากตัวอำเภอกุฉีกรัง จังหวัดมหาสารคาม ประมาณ 9 กิโลเมตร

6.2 เนื้อที่

เนื้อที่โดยประมาณ 20,202 ไร่ หรือประมาณ 20.92 ตารางกิโลเมตร

6.3 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อ	ตำบลเหล่า อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
ทิศใต้	ติดต่อ	ตำบลกุฉีกรัง อำเภอกุฉีกรัง จังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	ตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	ตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัด

มหาสารคาม

6.4 ลักษณะภูมิประเทศ

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเตย มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง สลับคอนดอนกลางของภาคอีสาน ดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วมปนทราย ไม่มีภูเขา

6.5 ภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดูคือ

ฤดูร้อน	เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึงเดือน เมษายน
ฤดูฝน	เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึงเดือน กันยายน
ฤดูหนาว	เริ่มตั้งแต่เดือน ตุลาคม ถึงเดือน มกราคม

6.6 การปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเตย มีเขตการปกครองจำนวน 19 หมู่บ้าน

ดังนี้

6.6.1	บ้านโชคชัย	หมู่ที่	1
6.6.2	บ้านหนองแสง	หมู่ที่	2
6.6.3	บ้านวังโจด	หมู่ที่	3
6.6.4	บ้านหนองแคน	หมู่ที่	4
6.6.5	บ้านห้วยนา	หมู่ที่	5
6.6.6	บ้านลำโรง	หมู่ที่	6
6.6.7	บ้านวังทอง	หมู่ที่	7
6.6.8	บ้านโนนจันทร์หอม	หมู่ที่	8
6.6.9	บ้านโนนงาม	หมู่ที่	9
6.6.10	บ้านลำโรง	หมู่ที่	10
6.6.11	บ้านหนองแสง	หมู่ที่	11
6.6.12	บ้านห้วยเตย	หมู่ที่	12
6.6.13	บ้านหนองแสง	หมู่ที่	13
6.6.14	บ้านลำโรง	หมู่ที่	14
6.6.15	บ้านวังโจด	หมู่ที่	15
6.6.16	บ้านหนองแสง	หมู่ที่	16
6.6.17	บ้านห้วยนา	หมู่ที่	17
6.6.18	บ้านลำโรง	หมู่ที่	18
6.6.19	บ้านโนนงาม	หมู่ที่	19

6.7 อาชีพ

ประชาชนประกอบ อาชีพด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ โดยมีอาชีพหลัก คือ ทำนาและเลี้ยงสัตว์ และ อาชีพเสริม คือ ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ทอผ้าไหม

6.8 ประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเตย มีประชากรทั้งสิ้น 5,632 คน เป็นชาย 2,821 คน เป็นหญิง 2,811 คน มีจำนวน 1,330 หลังคาเรือน โดยแยกเป็นรายหมู่บ้านดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือนในองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเตย

ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน	หมายเหตุ
		ชาย	หญิง	รวม		
1	บ้านโชคชัย	149	148	297	72	
2	บ้านหนองแสง	230	249	479	212	
3	บ้านวังโจด	186	176	362	87	
4	บ้านหนองแคน	139	119	258	64	
5	บ้านห้วยนา	134	134	268	65	
6	บ้านสำโรง	167	169	336	77	
7	บ้านวังทอง	153	156	309	74	
8	บ้านโนนจันทร์หอม	157	145	302	75	
9	บ้านโนนงาม	90	92	182	38	
10	บ้านสำโรง	157	173	330	65	
11	บ้านหนองแสง	126	122	248	73	
12	บ้านห้วยเตย	126	116	242	58	
13	บ้านหนองแสง	216	235	451	105	
14	บ้านสำโรง	124	123	241	49	
15	บ้านวังโจด	153	146	299	64	
16	บ้านสำโรง	187	170	558	89	
17	บ้านห้วยนา	119	114	233	50	
18	บ้านสำโรง	112	126	238	54	
19	บ้านโนนงาม	99	100	199	50	
	รวม	2,821	2,811	5,632	1,330	

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเตย (2552: 7-15)

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเตย อำเภอคูคต จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษางานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ที่สามารถเทียบเคียงได้ ดังนี้

อนันต์ เชโยธิน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคือ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านบำรุงรักษาศิลปประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกและด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่วนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมการพัฒนาในด้านต่างๆและพิจารณาโดยองค์ประกอบต่างๆ เช่น ขนาดของประชากร พื้นที่และสภาพท้องถิ่น ควรจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากรให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในลักษณะการฝึกอบรมแบบเข้ม ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการดำเนินงานและแก้ปัญหาอุปสรรคร่วมกัน

ชาติชาย โพธิ์วิไลศิริกุล (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอประโคน จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ไม่เคยและได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมาก่อน คิดเป็น ร้อยละ 73.4 สภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนที่เป็นปัญหาสำคัญที่สุดคือ ปัญหาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ประจักษ์ วงศ์ปัญญา (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาอำเภอพริ้ว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประเมินผลการ ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอพริ้ว จังหวัดเชียงใหม่ ว่ามี ประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูง ส่วนประชาชนในพื้นที่ ประเมินผลการดำเนินงานขององค์การ บริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอพริ้ว จังหวัดเชียงใหม่ ว่ามีประสิทธิภาพอยู่ใน ระดับปานกลาง การที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีประสบการณ์ในการ ร่วมงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลมาก่อนและได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับ องค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์การ บริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่ และบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับดี ส่วนประชาชนมีความรู้ดังกล่าว อยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก ส่วนประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

พัฒนา มาตาศะศรี (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อ การปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลต่อการ จังหวัดปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบล ร้อยเอ็ด มี 1 ปัจจัย คือ ปัจจัยระดับการศึกษา ความคิดเห็นข้อเสนอแนะ ทั่วไปในการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ได้แก่ ต้องการสนับสนุนงบประมาณ และความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูลต่างๆ ให้กับหน่วยงานในท้องถิ่นให้มากขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลต้องการ จัดให้มีการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกแต่งบประมาณไม่เพียงพอ และรัฐบาลควรจัด งบประมาณในการจัดซื้อรถดับเพลิงให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ในการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่น

พิชัย วัฒนกิตติกุล (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตาม บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีการดำเนินงาน

อยู่ในระดับ 5 ด้าน คือ ด้านบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ
วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำ และทางบก ด้านการส่งเสริมการศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ มีการดำเนินงานอยู่ใน
ระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางบก
และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการส่งเสริมการพัฒนา
สตรี เด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ และผู้พิการ และด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ปัญหาในการดำเนินงาน คือ งบประมาณจำกัด ไม่สามารถสร้างถนนที่ได้มาตรฐานได้ทัน
ความต้องการและความเดือดร้อนของประชาชน ไม่สามารถจัดหาที่ดินทิ้งขยะเพิ่มได้
ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขาดการสนับสนุนด้านครูฝึก
อาชีพของกลุ่มสตรี งบประมาณด้านการช่วยเหลือสงเคราะห์คนชราและเด็กมีน้อย
ขาดบุคลากรที่ขาดความรู้ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ งบประมาณด้านการศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรมมีจำกัด

จารุณี ธนิตกุล (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตาม
อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นราย
ด้านพบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย
คือ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน และผู้พิการ ด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่
ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร
ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
และด้านการป้องกัน โรคระบาด โรคติดต่อ และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน
3 ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการ
รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่ง
ปฏิกูล และด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เดือนฉาย ผลเรื่อง (2551 : 80) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของ
ประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอขามเฒ่า
จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลอง

ขาม พบว่ามีการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก จำแนกรายด้านพบว่ามีการดำเนินการระดับมากจำนวน 5 ด้าน คือการพัฒนาเศรษฐกิจ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร ด้านการพัฒนาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาคนและสังคม และการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 ด้านคือ ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ผลการเปรียบเทียบประชากร มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม ไม่แตกต่างกัน

นรา ณ ร้อยเอ็ด (2551 : 97) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือด้านจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน และผู้พิการ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่น ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา พบว่ามีประชาชนที่มีเพศ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ 0.05

เบญจวรรณ ชูธรรม (2551 : 80) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล น้ำใส อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามรายด้านพบว่า ระดับมากมี 2 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน และระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน และผู้พิการ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระดับน้อยคือด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และ

ที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ผลเปรียบเทียบที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา พบว่าเพศชายกับเพศหญิง โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มอายุ 18-30 ปี, 31-40 ปี, 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป พบว่าอายุที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษา พบว่าระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

จารุณี พิมพ์จำปา (2551 : 79) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของ ประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคู่ง อำเภอมือง จังหวัดยโสธร ระดับความคิดเห็นพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย ความคิดเห็นระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านการคุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษา ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็ก เยาวชน และผู้ พิการ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัด มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ระดับความคิดเห็นน้อย 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของ ท้องถิ่น ด้านป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ด้านจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและ ทางบก และด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประชาชน ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ 0.05

พงษ์พิชญ์ บุตรพระองค์ (2551 : 92) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย พบว่าการ บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย โดยรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงานระดับมาก 3 ด้าน โดย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยด้านป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ด้านการรักษาความ สะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็ก เยาวชน และผู้พิการ การบริหารงานระดับปานกลาง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี

ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และด้านการคุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนผลเปรียบเทียบระดับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีสถานภาพการปฏิบัติงานในองค์กร และมีสังกัดแตกต่างกัน พบว่าระดับความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีสภาพการปฏิบัติงานในองค์กรที่แตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ระดับความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัดแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปราณีต ทนน้ำ (2551: 93) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดทอง อำเภอสรีราชา จังหวัดอุดรธานี พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 8 ด้าน คือ ด้านจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ด้านป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน และผู้พิการ ด้านการคุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการบำรุงรักษา ศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ค้นปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็น และสมควร และอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีสถานภาพ หมู่บ้านแตกต่างกันการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดทอง อำเภอสรีราชา จังหวัดอุดรธานี พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05